

## « ضوابط استفاده از ضرایب عمده فروشی ، خرده فروشی و پخش کالا »

۱) منظور از ضرایب پخش ، عمده فروشی و خرده فروشی ، حداکثر درصدهای مجازی است که عوامل تامین و توزیع کالا ، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که بر اساس ضوابط قانونی مجوز توزیع و عرضه کالا را دارند ، می توانند بابت جمع سود و هزینه ها به قیمت خرید طبق فاکتور اضافه کرده و نسبت به فروش در مقطع عمده یا خرده اقدام نمایند.

۲) حداکثر درصد ضرائب سود عمده فروشی ، خرده فروشی و پخش کالا با تصویب هیات تعیین و تثبیت قیمت ها به شرح جدول پیوست تعیین گردید که رعایت آن توسط کلیه واحدهای تامین کننده ، عمده فروش ، خرده فروش و شرکتهای پخش و سایر واحدهای اقتصادی الزامی می باشد.

۳) بر اساس ضوابط و دستورالعمل های صادره ، قیمت کالاها در مبادی تامین ، توزیع و عرضه در دو مقطع زیر اعلام می شود:

الف : قیمت تولیدکننده / وارد کننده ( با احتساب قیمت تمام شده ، سود قانونی ، مالیات بر ارزش افزوده و سایر مواردی که در این ضوابط لحاظ گردیده است )

ب: قیمت مصرف کننده ( با اضافه نمودن ضرایب مصوب موضوع این ضوابط به قیمت تولید کننده / وارد کننده )

۴) حداکثر درصد ضرایب سود مصوب پخش کالا مطابق جدول پیوست ( ضرایب پخش ) ، بابت مجموع سود و هزینه های شرکتهای پخش جهت فروش و تحویل کالا به واحدهای خرده فروشی تعیین گردیده که بر قیمت فروش واحد تولیدی یا واردکننده قابل اعمال می باشد .

۵) حداکثر سود اعمالی در فرآیند توزیع کالا در صورت ایجاد شعبه یا اخذ نمایندگی توسط شرکت های پخش نمی بایست از حداکثر درصد ضرائب سود و هزینه های مصوب پخش کالا تجاوز نماید. در این شرایط سود مصوب پخش کالا با توافق فی مابین شرکت پخش اصلی با شعب و نمایندگی های مربوطه قابل تقسیم

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)

می باشد. وجود هر عامل یا واحد توزیع کننده کالا که موجب افزایش ضرایب مصوب شود مجاز نبوده و اعمال ضرایب مجدد، ممنوع می باشد.

۶) حداکثر درصد ضرایب سود و هزینه های پخش برای کالاهای تند مصرف که در جداول پیوست ( ضرایب پخش ) ذکر نشده است معادل سود در نظر گرفته شده برای گروه دوم خواهد بود. در صورت وجود هرگونه درخواستی مبنی بر تغییر گروه اینگونه کالاها موارد می بایست به صورت مکتوب به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان اعلام گردد و سازمان مذکور می تواند نسبت به جایگذاری کالاها در گروه های مربوطه اقدام نماید.

۷) نمایندگی شرکتهای پخش در صورت عدم تحویل کالا تا درب واحدهای خرده فروشی می بایست هزینه حمل و سایر هزینه های مترتب را عیناً ذیل فاکتور فروش کسر نمایند.

۸) حداکثر درصد ضرایب سود و هزینه های شرکت های پخش با هر گونه گستره فعالیت ( استانی ، منطقه ای ، سراسری ) نمی تواند بیش از ضرایب تعیین شده برای گروه های کالایی مختلف باشد. ( جدول پیوست )  
۹) در مواردیکه شرکت های پخش اقدام به فروش کالا به عمده فروشان یا شرکت های پخش استانی یا منطقه ای می نمایند مجموع ضریب متعلقه حلقه های توزیع تا مرحله خرده فروشی نمی تواند از ضریب پخش (هزینه ها و سود مصوب پخش ) بیشتر باشد.

۱۰) حداکثر مبلغی که جهت محاسبه قیمت مصرف کننده از تامین کننده تا مصرف کننده می تواند به قیمت تولیدکننده / وارد کننده اضافه گردد شامل مجموع ضریب سود پخش / عمده و سود خرده فروشی است. بنابراین وجود هر عامل یا واسطه دیگری در این فاصله که موجب افزایش ضریب شود، مجاز نبوده و اعمال ضرایب مجدد ممنوع می باشد.

۱۱) اتحادیه های مرکزی اعم از کارگری، کارمندی، روستایی، عشایری، مصرف محلی و نظامی که وظیفه تامین و تدارک فروشگاههای تابعه را بر عهده دارند، عمده فروش تلقی می شوند. لذا، چنانچه نسبت به

[cpo.mimt.gov.ir](http://cpo.mimt.gov.ir)

- تحويل کالا درب شرکتهای تابعه در سراسر کشور عمل کنند ، تابع ضرایب مربوط به عمده فروشی با احتساب هزینه های مترتب بر حمل خواهد بود و در غیر این صورت صرفاً ضریب عمده فروشی قابل اعمال می باشد . چنانچه تامین و تدارک کالا برای شرکتهای یا اتحادیه های استانی تحت پوشش باشد ، ضریب عمده فروشی با توافق بین اتحادیه با تعاونی مرکزی یا اتحادیه با شرکت استانی تقسیم می شود.
- (۱۲) سازمانهای مرکزی مربوط به واحدهای زنجیره ای یا تعاونی ها که تامین و تدارک کالا برای فروشگاه های تحت پوشش را به عهده دارند در صورت فروش کالا به واحدهای خود تابع ضوابط عمده فروشی هستند و در صورت حمل می توانند هزینه مترتب بر حمل را نیز لحاظ نمایند.
- (۱۳) اتحادیه یا شرکتهای تعاونی صنفی - صنعتی ، دام و طیور و کشاورزی که تامین و تدارک واحدهای تولیدی تحت پوشش را به عهده دارند ، تابع ضرایب عمده فروشی هستند و چنانچه تامین کالا و نهاده ها برای شرکت های تحت پوشش باشد ، ضریب عمده فروشی با توافق فی مابین اتحادیه های شرکت تعاونی مرکزی با شرکتهای تعاونی تحت پوشش قابل تقسیم است . به نحوی که در مجموع حداکثر برابر ضریب مصوب عمده فروشی باشد.
- (۱۴) هر ارگان ، نهاد و سازمانی که طبق مصوبات و ضوابط وظیفه تامین و تدارک کالا و خدمات برای تشکیلات تحت پوشش را بر عهده دارد ، مشمول ضوابط عمده فروشی است.
- (۱۵) در صورتیکه تامین کالای سهمیه استان از طریق پیش خرید و مستلزم خواب سرمایه باشد ، سازمان های صنعت معدن و تجارت استانی می توانند با تصویب کمیسیون نظارت از زمان واریز وجه تا دریافت کالا ماهیانه به میزان یک دوازدهم سود مصوب فروش اقساطی ( حداکثر به مدت ۲ ماه ) به ضرایب عمده فروشی اضافه کنند .
- (۱۶) فروش واحد های عمده فروشی ، به اشخاص غیر از مصرف کننده نهایی می باشد لیکن فروش کالا بصورت عمده برای مصرف ارگانها ، نهادها ، سازمانها ، عمده فروشی تلقی می شود . در کالاهایی که توزیع توسط

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)

شرکت های پخش صورت نمی پذیرد ، در مواردی که کالا مشمول درج قیمت تولیدکننده هست هزینه حمل بین شهری تا عمده فروشی ( یا هزینه حمل تا درب انبار پخش و فروشگاههای زنجیره ای ) در قیمت تولیدکننده لحاظ می گردد و به عهده واحد تامین کننده خواهد بود و در صورت عدم حمل تا عمده فروشی ، مبلغ حمل می بایست عیناً به عمده فروشی پرداخت گردد و در مواردی که کالا فاقد قیمت تولیدکننده باشد هزینه حمل بین شهری بدون تاثیر در ضرایب عیناً به قیمت های خرده فروشی یا عمده فروشی اضافه می شود.

(۱۷) واحد عرضه کننده کالا که از نظر مقدار و مبلغ با توجه به ماهیت کالاهای مورد عرضه عرفاً خرده فروشی تلقی می شود و دارای مجوز لازم از مراجع ذیصلاح باشد از قبیل واحدهای صنفی ، فروشگاه های زنجیره ای ، فروشگاههای مجازی و تعاونی های مصرف و ... که در عرضه کالا به مصرف کننده نهایی فعالیت می نمایند ، در زمره واحد خرده فروش محسوب می شوند.

(۱۸) فروش کالا توسط واحد خرده فروشی به خریدارانی که به هر صورت قصد توزیع یا فروش مجدد دارند از نظر استفاده از ضرایب ، خرده فروش تلقی نمی شود و سود خرده فروشی با توافق طرفین قابل تقسیم می باشد و وجود هر عامل یا خرده فروش دیگر که موجب افزایش ضرایب سود مصوب شود مجاز نبوده و اعمال ضرایب مجدد ممنوع می باشد.

(۱۹) ادارات کل صنعت معدن و تجارت استانها ، در صورت ضرورت با تصویب کمیسیون نظارت مرکز استان پس از اعلام به سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مجاز خواهند بود درصد سود و هزینه های عمده فروشی را در استان خود به میزان ۱٪ و درصدهای سود و هزینه های خرده فروشی را برای کالاهایی که فاقد بسته بندی بوده و به صورت فله عرضه می گردند به میزان ۲٪ افزایش و یا کاهش دهند ، همچنین برای اینگونه کالاها در صورت ضرورت با تصویب کمیسیون نظارت مرکز استان پس از اعلام

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)

- به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان می‌توانند یک تا دو درصد از ضرایب خرده‌فروشی کسر و به ضرایب عمده‌فروشی اضافه کنند و بالعکس مشروط بر اینکه جمع ضرایب مصوب ثابت باشد.
- (۲۰) اتحادیه‌های سراسری، مرکزی، استانی و تعاونیهای عضو و نیز سازمان تعاون مصرف‌شهر و روستا و شعب آنها می‌توانند با توافق یگدیگر با نظر ادارات کل صنعت، معدن و تجارت استان‌ها حسب ضرورت دو تا سه درصد از ضرایب خرده‌فروشی کسر و به ضرایب عمده‌فروشی اضافه کنند و بالعکس، مشروط بر اینکه جمع ضرایب مصوب ثابت باشد.
- (۲۱) مواردی که احیاناً در جداول مصوب ذکر نشده است، حداکثر ضرایب سود و هزینه‌های عمده‌فروشی و خرده‌فروشی به ترتیب ۳ و ۱۰ درصد می‌باشد.
- (۲۲) ضرایب سود عمده‌فروشی، خرده‌فروشی و پخش کالا برای کالاهای تولیدی یا وارداتی یکسان است و تفاوتی ندارد.
- (۲۳) درصد هزینه و سود عمده‌فروشی و خرده‌فروشی نسبت به محصول آماده عرضه به مصرف‌کنندگان می‌باشد، هزینه و سود خدمات فرآوری محصول جداگانه در قیمت محاسبه می‌شود. منظور از هزینه فرآوری، نظیر بوجاری و عمل‌آوری آجیل، بوجاری و بسته‌بندی حبوبات و مواردی از این قبیل است.
- (۲۴) در صورتیکه فروشگاه‌های زنجیره‌ای اقدام به تأمین کالا به صورت مستقیم از تولیدکنندگان یا واردکنندگان بنمایند (تحویل کالا در محل مورد توافق یا در انبار مرکزی فروشگاه) می‌توانند از مجموع ضرایب توزیع (پخش و خرده‌فروشی) بهره‌مند گردند.
- تبصره: برای کالاهای غیر تندمصرف مجموع ضرایب توزیع متناظر با کالا شامل (عمده‌فروشی و خرده‌فروشی) خواهد بود.
- (۲۵) فروشگاه‌های مجازی در عرضه کالا در صورت خرده‌فروشی به مصرف‌کنندگان همانند موارد لحاظ شده برای فروشگاه‌های زنجیره‌ای می‌باشند.

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)

- ۲۶) مسئولیت عملکرد کلیه شعبات و نمایندگی های طرف قرارداد در رعایت ضرایب سود مصوب برعهده شرکت اصلی می باشد .
- ۲۷) کلیه کالاها و خدماتی که در سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان یا سایر مراجع قانونی ، اعلام قیمت می شود ، از نظر ضرایب پخش ، عمده فروشی و خرده فروشی عیناً مطابق نامه اعلام قیمت می باشد. ( مرجع اعلام قیمت می بایست به صورت تفکیکی قیمت یا ضریب هر یک از عوامل تامین ، توزیع و عرضه را مشخص نماید )
- ۲۸) فروش نسبه یا پیش خرید مابین واحدهای تولیدی ، توزیعی و عرضه کننده ، با توافق طرفین و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه صورت می پذیرد. لیکن تحمیل هزینه های مازاد حاصل از خرید اقساطی به مصرف کننده و شبکه توزیع بعد از طرفین مورد اشاره و احتساب هزینه این موضوع در قیمت تمام شده محصول نهایی که به دست مصرف کننده می رسد ممنوع می باشد.
- ۲۹) تامین کنندگان ( تولیدکنندگان و واردکنندگان ) مجاز به استفاده از ضرایب عمده فروشی و خرده فروشی کالا نمی باشند و صرفاً باید بر اساس قیمت تولیدکننده یا وارد کننده اقدام کنند. مگر در مواردی که بر اساس قوانین و ضوابط موجود از مراجع ذیصلاح مجوز توزیع یا عرضه مستقیم به مصرف کننده نهایی را داشته باشد . در این صورت به نسبت توزیع یا عرضه مستقیم حق برخورداری از ضرایب مصوب متناسب با نوع فعالیت ( عمده فروش یا خرده فروش ) را خواهد داشت.
- ۳۰) عاملین یا نمایندگان مستقیم واحد های تولیدی یا وارداتی که بصورت عام مشمول ضوابط عمده فروشی می باشند چنانچه طبق ضوابط و با رعایت مقررات و اخذ مجوز نسبت به عرضه کالا به مصرف کننده نهایی اقدام نمایند ، در عرضه کالا به مصرف کننده نهایی می توانند از ضریب خرده فروشی استفاده کنند.
- ۳۱) هرگونه تغییر در ضرایب سود و هزینه های عمده فروشی و خرده فروشی و پخش منوط به بررسی توسط سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و تصویب هیئت تعیین و تثبیت قیمت ها می باشد.

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)

۳۲) هرگونه جابجایی سود بین تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و عرضه‌کنندگان بیش از ۳ درصد می‌بایست با کاهش قیمت تولیدکننده درج شده بر روی کالا صورت پذیرد. هر میزان تخفیف اعطایی از سوی تأمین‌کنندگان بیش از مقدار مذکور در ابتدای این بند می‌بایست صرفاً به مصرف‌کنندگان انتقال یابد. (واحدهای مربوطه موارد مرتبط با این بخش را در صورت توزیع در استان خاص به سازمان صنعت، معدن و تجارت استان محل تولید / واردات و در غیر اینصورت به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان بمنظور نظارت بر اعطای تخفیف واقعی به مصرف‌کنندگان اعلام نمایند.)

۳۳) خرده‌فروشی که ماده ۱۵ قانون نظام صنفی مبنی بر نصب برچسب قیمت مصرف‌کننده با لحاظ سود و هزینه‌های مصوب را به صورت صحیح بر روی تمام محصولات خود رعایت نموده باشند (بر روی کالا / طبقه / قفسه) علاوه بر ۳٪ جابجایی سود مندرج در ماده ۳۲ می‌توانند از ۱٪ تخفیف مازاد نیز بهره‌مند گردند.

۳۴) در خصوص خدمات معمول فروشگاه‌ها و توزیعی هرگونه تحمیل هزینه توسط شبکه‌های توزیع و عرضه به تأمین‌کنندگان از قبیل دزدبری، ترویج فروش، ضایعات، حمل و نقل، چیدمان و فروشنده، ورودیه، افتتاحیه و ... در قراردادهای منعقد شده ممنوع می‌باشد و در مواردی که خدماتی به صورت ویژه و فراتر از حالت معمول اتفاق می‌افتد از قبیل اجاره استند، تبلیغات (مشمول بر نصب تابلو تبلیغاتی، تبلیغات مجازی و دیجیتال و تبلیغات بر روی کیسه‌ها و تبلیغات مشابه) و امحاء پسماند کالاهای امانی با درخواست تأمین‌کننده و با شرط عدم اضافه شدن به قیمت می‌تواند متناسب با خدمات ارائه شده در چارچوب ضوابط قیمت‌گذاری، مورد توافق قرار گیرد.

۳۵) در صورتیکه سیستم توزیع کالایی از عمده‌فروشی به پخش تغییر یابد علاوه بر سود عمده‌فروشی هزینه حمل موضوع بند ۱۶ (در حدود ۳٪) و جابجایی سود بند ۳۲ این ضوابط (بواسطه کاهش هزینه‌های واحدهای تولیدی ناشی از حذف هزینه‌های توزیع و فروش، وصول مطالبات، مطالبات سوخت شده و

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)



- سایر موارد مرتبط) برای توزیع کننده تخصیص می یابد. همچنین به واسطه جابجایی هزینه حمل از عمده فروشی تا خرده فروش، امکان ۱٪ جابجایی سود از خرده فروشی به عمده فروشی (بدلیل کاهش هزینه های خرده فروش) وجود دارد، در صورت عدم کفایت موارد مذکور برای پوشش هزینه های شرکت های پخش ایجاد شده بر اساس بند ۶ این ضوابط قابل اقدام خواهد بود.
- تبصره) - تصمیم گیری در خصوص نحوه اجرای این بند برای محصولات مختلف با هماهنگی حوزه های مرتبط وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان خواهد بود.
- ۳۶) به منظور جلوگیری از انباشت کالا و نوسان قیمت و هم چنین تامین مالی مصرف کنندگان، واحدهای مجاز به عرضه کالا به خریدار در بخش های مختلف دولتی، تعاونی و خصوصی مجازند کالاهای خود را به صورت اقساطی به فروش برسانند.
- ۳۷) منظور از فروش اقساطی عبارتست از واگذاری کالا به بهای معلوم به خریدار به تریبی که تمام یا قسمتی از بهای مزبور به اقساط مساوی یا غیرمساوی در سررسیدهای معین دریافت گردد.
- ۳۸) قیمت فروش اقساطی برابر با قیمت فروش نقدی در روز معامله به علاوه سود مجاز قانونی اعلام شده توسط شورای پول و اعتبار برای تسهیلات مرتبط با فروش اقساطی که بر مبنای راس گیری و نسبت به باقیمانده مبلغ قابل محاسبه می باشد.
- ۳۹) اعلام قیمت فروش نقدی و اقساطی به صورت قطعی هم در جایگاه عرضه محصول و هم فاکتور فروش اقساطی توسط فروشنده به خریدار الزامی است.
- ۴۰) در صورتیکه خریدار قبل از سررسید های مقرر با توافق فروشنده مبادرت به واریز تمام یا قسمتی از بدهی خود بنماید، شرکت مکلف است تخفیف لازم را از محل درصد اشاره شده در بند ۳۸، متناسب با مدت باقی مانده تا سررسید قسط یا اقساط واریز شده به خریدار اعطا نماید.

[cpo.mimt.gov.ir](http://cpo.mimt.gov.ir)



(۴۱) فرمول محاسبه فروش اقساطی:

[ (تعداد ماه + ۱) × سود مصوب × (مبلغ پیش پرداخت - قیمت نقدی کالا) = حداکثر سود قانونی ]

۲۴۰۰

می باشد که سود مورد عمل در این فرمول ۱٪ بیشتر از سود مصوب بانکی در موضوع فروش اقساطی می باشد (بدلیل پوشش تفاوت فرمول جدید بانکی و فرمول مورد اشاره). در صورتی که بنگاه اقتصادی منابع مالی این موضوع را از سیستم بانکی تهیه نموده باشد می تواند بر مبنای فرمول بانکی محاسبات لازم را با رعایت سود مصوب اعمال نماید.

این مصوبه جایگزین مصوبه های قبلی است و کلیه مصوبات و دستورالعمل های مغایر با این مصوبه لغو می گردد.

[cppo.mimt.gov.ir](http://cppo.mimt.gov.ir)